Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Auteur
[redacted]

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

TER BESLISSING
Datum
23 juni 2026

Kenmerk
WJZ / 103482378

Kopie aan
[redacted]

nota
TER BESLISSING

Indienen Tweede Kamer - wetsvoorstel implementatie EMD-pakket

Bijlage(n)
4

Parafenroute

[redacted]

Mede namens/met akkoord van Staatssecretaris van Financiën

Aanleiding
De Afdeling Advisering van de Raad van State heeft in november advies uitgebracht (dictum b) over het wetsvoorstel implementatiewet EMD-pakket. De stukken zijn gereed om ingediend te worden bij de Tweede Kamer.

Geadviseerd Besluit
- U kunt instemmen met:
  - het niet-gebruik maken van de in de Elektriciteitsrichtlijn opgenomen mogelijkheid voor lidstaten om energieprijzen te reguleren in de vorm van een prijsinterventie-instrument in geval van een regionale of Europese energieprijscrisis omdat er effectievere instrumenten zijn om energie voor huishoudens betaalbaar te houden;
  - het verplaatsen van de verplicht door marktdeelnemers te faciliteren verdeelsleutel bij energiedelen naar algemene maatregel van bestuur;
  - Het verzenden van deze stukken aan de Tweede Kamer
- U kunt het nader rapport en de memorie van toelichting ondertekenen.

Kernpunten
Algemeen
- Het wetsvoorstel volgt uit het Europese EMD-pakket (Electricity Market Design) dat op 17 juli 2024 in werking is getreden. Het EMD-pakket wijzigt:
  - de Elektriciteitsrichtlijn;
  - de Elektriciteitsverordening;
  - de REMIT-verordening (toezicht op eerlijke en transparante groothandelsmarkten);
  - de ACER-verordening (samenwerking tussen Europese energietoezichthouders).
- De implementatie van het EMD-pakket vindt voornamelijk plaats door het wijzigen van de Energiewet. Ook de Wet belastingen op milieugrondslag en de

Ontvangen BBR

Wet op de accijns worden gewijzigd, in verband met de fiscale aspecten van energiedelen. Vanwege deze wijzigingen ondertekent u mede namens Stas FIN.

- In hoofdlijnen gaat het wetsvoorstel in op bepalingen ten aanzien van:
    - een betere bescherming van eindafnemers;
    - het recht op energiedelen met vrije leverancierskeuze;
    - het bevorderen van flexibiliteit in het elektriciteitssysteem;
    - het versterken van het (grensoverschrijdende) toezicht op de groothandelsmarkt voor energie;
    - de mogelijkheid om een capaciteitsmechanisme in te stellen ten behoeve van de voorzieningszekerheid van elektriciteit.
- Het EMD pakket, specifiek de gewijzigde Elektriciteitsrichtlijn, bevat twee implementatietermijnen. De eerste termijn (17 januari 2025) ziet op het grootste deel van de bepalingen en is al verstreken. Deze bepalingen zijn grotendeels al geïmplementeerd in eerdere implementatietrajecten. Het gaat dan bijvoorbeeld om bescherming van eindafnemers tegen afsluiten of bij faillissement van een leverancier. De tweede termijn (17 juli 2026) ziet o.a. op de bepalingen over energiedelen. Met dit wetsvoorstel worden de nog niet eerder meegenomen bepalingen geïmplementeerd.
- Naar verwachting kan het wetsvoorstel, bij een spoedige behandeling in beide Kamers, in de eerste helft van 2027 in werking treden. Een spoedige behandeling en inwerkintreding is onder meer van belang in verband met het tijdig kunnen instellen van een marktbreed capaciteitsmechanisme en om te zorgen dat Acer effectief onderzoek kan doen met de ondersteuning van toezichthoudende ambtenaren van de ACM indien zij een onderzoek start naar grensoverschrijdende overtredingen van REMIT en daarbij tevens onderzoek in NL wenst uit te voeren.

Advies van de Afdeling

- In het advies heeft de Afdeling opmerkingen gemaakt over 1) energiedelen, 2) nationale veiligheid, 3) maatregelen bij een energieprijscrisis en, 4) de bijstand die de ACM verleent aan Europese toezichthouders. Naar aanleiding van de opmerkingen van de Afdeling is:
    - de memorie van toelichting op het onderdeel energiedelen aangevuld met een overzicht van de voor- en nadelen van een vaste en dynamische verdeelsleutel en een weging hiervan en is ingegaan op de btw-gevolgen van energiedelen;
    - het wetsvoorstel aangepast, waarbij is bepaald dat het opleggen van een openbare dienstverplichting (ODV) met het oog op de nationale (economische) veiligheid geschiedt op voordracht van de Minister van Klimaat en Groene Groei in overeenstemming met de Minister van Justitie en Veiligheid. In het nader rapport is uitgebreid ingegaan op de opmerkingen van de Afdeling bij dit onderdeel. Met de ODV wordt een aanwijzingsbevoegdheid gecreëerd in de Energiewet die is gericht op de voorzieningszekerheid of leveringszekerheid van elektriciteit of gas. Dit onderdeel is afgestemd met JenV;
    - in de memorie van toelichting nader ingegaan op de mogelijke maatregelen om energie voor huishoudens bij een energieprijscrisis betaalbaar te houden;

    - kort ingegaan op de mogelijkheid om de bijstand die de ACM verleent aan andere toezichthouders komende jaren beter te structureren.
- Verder is het wetsvoorstel op enkele onderdelen aangepast en is de toelichting aangevuld en verbeterd.
- Volgende stap in het proces is het nader rapport. In het nader rapport verzoekt u de Koning om het wetsvoorstel in te dienen bij de Tweede Kamer.

Lidstaatoptie prijsinterventie-instrument

- In de toelichting is nader ingegaan op de mogelijkheid om bij een energieprijscrisis energie voor huishoudens betaalbaar te houden. Voorgesteld wordt om geen gebruik te maken van de in de Richtlijn opgenomen mogelijkheid voor lidstaten om energieprijzen te reguleren in geval van een regionale of Europese energieprijscrisis in de vorm van een prijsinterventie-instrument. Hieronder zijn drie hoofdargumenten vermeld uit het nader rapport die het niet-gebruiken van een dergelijk instrument onderbouwen:
    - *Een prijsinterventie-instrument heeft het karakter van een prijsplafond, waarbij uit ervaring is gebleken dat dit instrument zwaarwegende nadelen kent ten opzichte van andere mogelijke instrumenten.*
    - *Van belang is dat de voorgestelde grondslag voor een prijsinterventie-instrument niet benodigd is om andere mogelijke instrumenten in te zetten in het geval van een energieprijscrisis, zoals bijvoorbeeld een belastingverlaging, een energietoeslag, een lumpsum-uitkering en het Noodfonds.*
    - *Tot slot is de inzet van prijsinterventie als bedoeld in de Richtlijn afhankelijk van het uitroepen van een energieprijscrisis door de Europese Raad op voorstel van de Europese Commissie.*

Energiedelen

- De wijze waarop het delen van energie moet worden gefaciliteerd is uit de wet gehaald en zal worden opgenomen in het Energiebesluit. Er is op dit moment nog veel discussie over hoe het delen van energie het beste kan worden gefaciliteerd. Door de wijze waarop het delen van energie moet worden gefacilieerd bij algemene maatregel van bestuur te regelen - en niet in de wet zelf - kan het voorgeschreven model over enkele jaren op basis van een kosten-batenanalyse en andere inzichten eenvoudig worden aangepast.
- De concept-uitwerking van de algemene maatregel van bestuur zal met de nota naar aanleiding van het verslag aan de Kamer worden toegestuurd.